

Familjuandaktir til páskirnar



Eftir Carsten Fonsdal
Mikkelsen

Edvard Poulsen umsetti

2. partur

6 Vinir og fíggindar

Tað byrjaði mitt undir veitslumáltíðini. Ein av vinunum, hann sum varð kallaður Judas Iskariot, vildi bráðliga ikki vera við teimum meir. Hann rýmdi frá hinum og fór í staðin fyri til prestarnar og aðrar fínar harrar, sum ikki dámdu Jesus. Teir góvu honum pengar fyri at hjálpa teimum at fáa hendur á Jesusi.

Tað er ikki vakurt, tá vinir gerast til fíggindar. Men soleiðis er tað við Jesusi: Antin ert tú við honum, ella eisini ert tú ímóti honum. Tú kanst ikki vera líkasælur. Restina av kvøldinum tosaði Jesus nógv um, at vit hoyra til hjá honum og als ikki kunnu klára okkum uttan hann. Hann greiddi m.a. frá, at vit saman við honum eru eins og eitt víntræ. Jesus er træið og vit eru greinarnar. Og so hevur tað stóran týdning, at vit sita rimmarføst á Jesusi, tí vit als ikki kunnu klára okkum uttan hann.

Tá ið eg búði í Danmark keypti eg einaferð nøkur fín fronsk víntrø, sum eg setti niður í mín hava. Men hesi fínu fronsku trøini kundu als ikki yvirliva tann kalda danska veturin. Tað gjørdist alt ov kalt fyri røturnar á trøunum. Víngræsmaðurin, sum eg keypti trøini frá hevði tí klipt eina grein av franska víntrænum. Hesa grein innpotaði hann í bulin á einum víni, ið gott kundi klára kalda danska veturin. Soleiðis fekk eg fínar franskar drúur á hvørjum ári, hóast eg búði í Danmark.

Somuleiðis kunnu vit ikki klára okkum uttan Jesus. Øll kristin fólk eru Guds børn, og hóast vit búgva her á jørðini, so hoyra vit í veruleikanum til heima hjá Gudi. Men júst nú vil hann fegin hava, at vi eru her. Tað er bara sera týðandi, at vit vaksa okkum føst á Jesusi eins og greinarnar á mínum víntrøum vóru vaksnar fastar í ein nýggjan træbul.

Júst áðrenn Judas Iskariot fór at hjálpa fíggindunum at taka Jesus, náddi Jesus at biðja eina langa bøn til Guds. Hann bað um, at Gud mátti gera soleiðis, at vit altíð kundu hoyra saman. Tú, eg, Jesus og Gud. Jesus greiddi Gudi frá, at hann sera fegin vildi vera saman við okkum, og at hann ynskti, at Gud ansaði gott upp á okkum, tá nú Jesus mátti fara frá okkum.

Jesus segði eisini frá, at sjálvt um hann nú skjótt mátti fara frá okkum, so fór hann at syrgja fyri, at vit aldri nakrantíð skuldu vera einsamøll. Og hetta lyfti helt Jesus. Nakrar dagar aftaná, at Jesus var farin úr hesum heimi fyri síðstu ferð, tá kom Heilagi andin til lærusveinarnar. Tað er andin hjá Gudi. Um tú ert doyptur, so hevur tú eisini fingið Heilaga andan í dópsgávu. Hann syrgir fyri, at tú ongantíð er eina, og hann vil hjálpa tær at hoyra til hjá Jesusi. Hann fer eisini at hjálpa tær á so mangan annan hátt. Tí tú ert nevnliga barn Guds, og hoyrir til hansara. Og pápi okkara í himni vil gera alt fyri at hjálpa sínum børnum.

Spurningar:

- *Hvat er tað mest umráðandi við at vera vinir?*
- *Er tað eisini galdandi fyri títt vinalag við Jesusi?*



7 Ein langur og myrkur dagur

KAA-PAAAANG! Ein hvøllur brestur dundi, og jørðin risti. Sjálvst um sólin var givin at lýsa niður á jørðina, og sjálvst um hetta var mitt um dagin, so var tað kalt sum náttin. **Jesus var deyður!**

Tað hevði verið ein langur dagur. Í roynd og veru høvdu teir nærsum onki sovið, síðan teir kvøldið fyri vóru til veitsluhald saman við Jesusi. Judas hevði hjálpt fíggindanum at finna og taka Jesus, og aftaná snýkti Pætur sær aftaná teimum fyri at fylgja við, hvussu leikur fór. Pætur var óttafullur, og hann hevði longu gloymt alt um, hvat ið Jesus segði við hann. So tað endaði við, at Pætur leyg og tvíhelt um, at hann als ikki kendi Jesus. Hann varð keddur um, at hann soleiðis hevði svikið sín besta vin. Men nú var ov seint at koma við eini umbering.

Øll hesi mongu menniskju, sum fyri eini viku síðani høvdu rópt, Hosianna, høvdu rókt og skríggjað um, at Jesus mátti doyggja. Tað var altso sera skjótt, at tey høvdu gloymt alt tað góða við Jesusi. Nú vóru tey bara ill inn á hann. Tey vóru í roynd og veru so ill, at tey valdu heldur at geva ein drápsmann leysan, so teir kundu fáa tikið Jesus av lívi í staðin. Soleiðis varð Jesus smíðaður fastur til ein stóran kross, har teir lótu hann hanga, til hann at enda doyði. Longu um døgurðatið var sólin givin at lýsa, og meðan Jesus hekk á krossinum segði hann, at sjálvst Gud var farin frá honum.

Tað var í roynd og veru sera dapurt, alt samalt. Men inni í templinum var okkurt farið fram, sum teir ikki høvdu hugsað um fyrr enn aftaná. Inni aftanfyrri eitt stórt forhang var eitt høli, sum ongin mátti fara inn í. Bert hin hægsti presturin hevði loyvi til at fara inn í hetta hølið, og tá eisini bert í samband við serligar umstøður. Hølið hevði fingið heitið “Tað alraheilagasta”. Tað var tað serliga rúmið hjá Gudi, og ongin kundi koma ov tætt at Gudi og ongin yvirhøvur mátti síggja hann. Tí hekk eitt stórt tjúkt forhang, ið ongin kundi síggja nakað ígjøgnum.

Men tá rópti Jesus, “TAÐ ER GULLGJØRT” og doyði. Og júst í somu løtu skrædnaði forhangið. Tað skrædnaði rætt og slætt, og bráðliga kundu øll síggja inn til Guds.

Pætur gekk enn runt og var sera harmur um, at hann soleiðis hevði svikið sín besta vin. Ikki fyrr enn nakrar dagar seinni gekk tað upp fyrri Pæturi, at tá Jesus doyði, fingi Pætur og øll hini okkara millum, møguleika at fáa fyrigeving fyri allar tær ferðir, vit høvdu syndað og svikið Jesus. Jesus syrgdi fyri, at onki longur skuldi hava loyvi at skilja okkum frá Gudi. Hann doyði fyri at rinda fyri allar tær syndir og feilir, vit gera alla tíðina. So nú er himinin opin. Og tú, eg og Pætur kunn gleða okkum um, at vit ikki longur hoyra til uttanfyrri forhangið. Nú hoyra vit heima hjá Gudi.

Spurningar:

- *Hvat hugsa tit um, at menniskju lótu Jesus fara í deyðan í staðin fyri tjóvin og drápsmannin Barrabas?*
- *Hvat meinti Jesus við, tá hann segði “Tað er fullgjørt”?*



8 Meðan vit bíða

Øll fingi bráðliga skund. Fyrst var tað hermenninir. Teir vildu hava, at Jesus og hinir báðir, ið vórðu krossfestir henda sama dag, skuld doyggja skjótast gjørligt, so at øll kundu fara heim at halda vikuskifti í friði og náðum. Jesus doyði sjálvur men hinar báðar drupu hermenninir við teirra spjótum.

Og so fingi vinirnir hjá Jesusi skund. Í Ísrael jarða teir fólk innan 24 tímar eftir, at tey eru deyð. Men tann næsta dagin var tað hvíludagur, og tá máttu jødar ikki gera annað enn at tilbiðja Gud. So Jesus mátti jarðast alt fyri eitt. Tíbetur kom Jósef frá Arimatæa og Nikodemus og hjulpu. Tað vóru tveir loyndir vinir, ið Jesus hevði. Teir bóru helst ótta fyri, at onnur kundi funnið uppá at arga teir, um teir søgdu frá, at teir vóru blivnir vinir við Jesus. Men nú vildu teir ikki goyma seg meira. Jósef fekk loyvi til at jarða Jesus í tí grøv, hann annars hevði keypt til sín sjálvs, og Nikodemus kom við stórari mongd av vælangandi salvu, ið teir smurdu Jesus inn í. Aftaná hetta jarðaðu teir hann.

Kvinnurnar, ið vóru í fylgi við Jesus vóru eisini staddar har við Jesu jarðarferð. Tær kundu eisini hugsað sær at givið Jesus olju og salvu, men hetta mátti bíða. Men so skjótt Jesus var jarðaður skundaðu tær sær heim og fóru í holt við at gera hetta klárt. Tey náddu júst at fáa alt gjørt til reiðar, áðrenn tað gjørdist hvíludagur. Men tær máttu bíða til aftaná við at fara út til grøvina at smyrja Jesu likam við tí.

Hvíludagurin er størsti dagurin í vikuni hjá jødum, tí hetta er ein dagur, tá vit minnst, at Gud skapti heimin upp á seks dagar, men á sjeýnda degi hvíldi hann. Gud segði, at menniskju eisini skuldu hvíla og nýta dagin til at vera saman við honum í staðin fyri at arbeiða.

Hvíludagurin er um leygardagin, men tey flestu kristnu halda hvíludagin saman við Gudi um sunnudagin í staðin fyri. Tað hendi nevnliga nakað ein sunnudag, ið var so ørt, at man als ikki kann lata vera við at brúka ein heilan dag upp á at minnst dag. Tað fara vit at hoyra meira um í morgin.

Tí júst nú vilja vit bara minnst til, at Jesu vinir brúktu restina av fríggjadegnum at royna at skipa fyri tí praktiska, og so tóku teir sær ein fríggjadag saman við Gudi og hvør øðrum. Tá vit av og á eisini halda, at tað er trupult at fáa skil á øllum, so er tað eitt gott hugskot at gera eins og Jesu vinir. Brúka bíðitíðina at liva saman við Gudi og tínum kristnu vinum, og minst til, at aftaná páskaleygardag kemur uppreisnarmorgunin.

Spurningar:

- *Hví trýrt tú, Gud heldur, vit eiga at halda hvíludag hvørja viku?*
- *Hvussu kunnu vit vera saman við Gudi?*
- *Er tað nakað, tú heldur er trupult at finna út av júst nú, sum vit eiga at leggja fram fyri Gudi í bøn?*



9 Hann er upprisin, sum hann hevur sagt

Eg búgvi á einum staði, har kirkjugarðurin er beint við síðuna av kirkjuni. Og hvønn sunnudag, tá gudstænastan er endað, fara nógvir kirkjugangarar ein túr í kirkjugarðin. Tey skulu líka yvir at vitja eina grøv. Ofta leggja tey eina hond á grøvina, meðan tey sita og minnst persónin, ið er grivin.

Kanska hevur tú eisini roynt at staðið við eina grøv fyri at vitja ein, ið er deyður? Men royn einaferð at ímynda tær, at næstu ferð, tú kemur til grøvina, so er kistan bráðliga tikin upp úr grøvini, og lokið tikið av. Omaná gravsteininum situr ein eingil, sum sigur við teg: Nei, hann er ikki her. Fyri løtu síðani reis hann upp úr grøvini og hann er júst farin at spáka sær ein túr.

Tað hevði verið rættiliga ørt, ha? Men tað var í roynd og veru júst tað, nakrar kvinnur upplivdu, tá tær sunnumorgun fóru út at vitja Jesu grøv. Tær høvdu tikið við sær olju og salvur og gingu og prátaðu saman um, hvussu tær skuldu kunna geva Jesus gávurnar, tí nú var jú settur ein stórir tungur steinur frammanfyri grøvina. Men bráðliga kom ein jarðskjálvti, ið fekk steinin at rulla burtur. Ein eingil, ið sá út sum eitt snarljós, dagaði fram, og teir rómversku hermenninir, ið stóðu á varðhaldi við grøvina, gjørdust so óttafullir, tá teir sóu eingilin, at teir ikki kundu flyta seg.

Kvinnurnar gjørdist eisini óttafullar, men eingilin segði, at tær als ikki skuldu vera óttafullar fyri honum. Hann visti væl, at tær bert vóru komnar at vitja Jesus. – Hann er ikki her; hann er risin upp, sum hann hevur sagt, segði eingilin, og so bað hann kvinnurnar koma nærri at síggja staðið, har Jesus hevði ligið.

Tað er fullkomiliga ørt! Jesus sigraði á deyðanum, og tí skulu vit øll somul uppliva okkurt, ið er eins ótrúligt. Jesus sigraði nevniliga eisini á deyðanum fyri teg og meg. Øll, ið eru á hansara liði, sigraðu í roynd og veru á deyðanum, tí Jesus sigraði. Tí ein dag verða øll tey deyðu, ið vóru í parti við Jesusi, fríað og koma at reisa upp til eitt nýtt lív á eini heilt nýggjari jørð, sum Gud ger til okkara.

Kvinnurnar skundaðu sær aftur til øll hini at fortelja, hvat tær høvdu hoyrt og sæð.

Spurningar:

- *Hvønn gleðir tú teg til at síggja aftur á nýggju jørðini?*
- *Hvussu koma vit í parti við Jesusi?*



10 Gátuføri maðurin

Tveir menn komu gangandi saman. Teir tosaðu um alt hetta, sum var hent á páskum. Fyrst varð Jesus útnevndur kongur. Stutt aftaná kallaðu teir hann ein brotsmann og tóku hann av døgum. Og nú var grøv hansara tóm. Tað var ikki heilt lætt at fáa yvirlit yvir alt hetta, teir høvdu upplivað hesa síðstu vikuna. Serliga var tað hetta við tí tómu grøvini, ið var so trupult at skilja. Nakrar av kvinnunum greiddu frá, at tær høvdu sæð Jesus, men tað gav altso slettis onga meining og var hópisleyst. Tí deyð menniskju gerast ikki livandi – ella gerast tey? Teir vóru báðir tveir sorgarbundnir og harmir og hildu alt samalt vera nakað løgið nakað.

Ein triði maður kom upp í teirra fylgi. Tað var Jesus, men Gud hevði gjørt tað soleiðis, at teir ikki kendu Jesus aftur. Jesus spurdi teir: “Hvat tosa tit um?” Og menninir søgdu honum frá øllum tí, teir høvdu hoyrt og sæð. “Og skuldi hetta ikki verið nóg mikið, so er nú eisini tað hent, at hansara grøv er tóm.” “Onkur sigur seg eisini hava tosað við hann”, søgdu menninir at enda um hesar hendingarnar.

“Nei, hoyrið nú her. Roynið nú einaferð at hugsa tykkum um,” segði Jesus við teir. “Tit hava jú hoyrt alt tað, ið stendur í Gamla Testamenti. Minnst til, at Jesajas profetur tosar um, at Harrans tænari skal lyftast høgt upp, alt meðan menniskju ógvast um hann og halda, at hann sær ómenniskjaligur út. Men skrivar Jesajas ikki eisini, at tænari Harrans kortini fer at fáa menniskju at undrast? Júst so sum tit báðir gera tað nú. Tit kunnu í roynd og veru lesa um tað alt samalt í teimum gomlu skriftunum, so tað er ongin grund til at vera so bilsin.”

Soleiðis greiddi Jesus teimum frá, hvussu alt hekk saman. Menninir báðir hildu tað vera sera spennandi at hoyra um, so tað endaði við, at teir bjóðaðu Jesus innum hjá teimum at eta og sova. Tá teir fóru at eta tók Jesus eitt breyð og signaði tað. So breyt hann breyðið. Tá kendu teir Jesus aftur. Men bert eitt stutt bil. Tí so gjørdist Jesus bráðliga ósjóninligur fyri teimum, og teir sótu eftir eina. Menninir gjørdust frá sær sjálvum av gleði. “Tað var altso Jesus, so var tað tí, at vit kendu tað brenna í okkara hjørtum”, søgdu teir við hvønn annan, og so skundaðu teir sær til Jerúsalems at fortelja øllum hinum um alt hetta.

Viðhvørt hendir ymiskt hjá og um okkum, sum vit ikki duga at skilja. Og tá er tað eitt gott hugskot at líta á Bíbliuna, eins og Jesus lærði hesar báðar menninar at gera. Tí hóast eg ikki skilji alt, so kann eg tó líta á, at Gud hevur skil á øllum. Í Bíbliuni lovar hann okkum, at “... allir lutir samvirka til góða hjá teimum, sum elska Guð...” Róm.8,28 og hann sigur okkum eisini, at hann veit, hvørjar ætlanir hann hevur í hyggju við okkum, ætlanir um frið og ikki um ógævu, til tess at veita tykkum vónríka framtíð. Jer.29,11 Hetta eru góð orð at líta á, tá ein er vónbrotin og keddur ella bara ikki skilir, hvat tað er, sum hendir.

Spurningar:

- *Hví lat Jesus seg ikki kenna fyri monnunum, tá teir greiddu honum frá øllum tí, sum hent var í Jerúsalem?*
- *Nær hevur tú kent títt hjarta brenna í tær?*

